

DOENÇAS SEXUALMENTE TRANSMISSÍVEIS

Ko`áva ha`e kuimba`e ha kuña mba`asy, oipyhy-va oporo`u jave
Kuña teña kuimba`e ha-syva ndive.

Upeicha hera karaí ñe`ême ha ñande ñe`ême ave.

• **Gonorréia - (purgacion)**

Reñanduramo ne ko`õ rekuarujave ha nde ryepy-gui oseramo
péu saý ju-va oseatu péu tuguy-reheve, upeicha-ramo rereko
upe mba`asy.

• **Condiloma Acuminado - crista de galo - (kytã chagua - galho ñamichãï)**

Ko mba`asy reguereko-ramo osẽ kytã chagua, kuimba`ere osẽ itembo akãre kuña-re katu osẽ hako rembere.

• **Tricomoniase - (Kuña mba`asy - corrimento)**

Péu chagua saý ju-va ha hyakuã-vaíva osẽva ñande ryepygui. Oserano nde ryepy-guy saý juva ha`eteva péu ha
hya-kuã vaíramo hemõï-ramo ave, reporo`ujave hasy-ramo, rekuarujave ne ko`oramo rereko-hina pe mba`asy.

• **Sífilis - (Ko mba`asy ndajarekoi hera ñande ñe`ême pero heta-ma ojetopa nande apytepe ko mba`asy)**

Ko mba`asy katu upeicha osẽ ñande retete, kuimba`ere osẽ kuru`i michimíva itembo akãre.
Upe kuru`i ose ha okañy jevy upeicha ha`e are oiko ñande rehe, nda-eivaicha mba`eve upeicha
aja-pe mba`asy oñemombarete ojekuaa jevy hañua.

Osẽ ave ikytã kytã-va ñande rembe aypyre, ojekuaa ave ñande pirere mbara chagua, opyta
imancha-pa ñande pire.

Kuña hyeguasy-ramo oguereko-reve upe mba`asy ombohasa imemby-re ave.

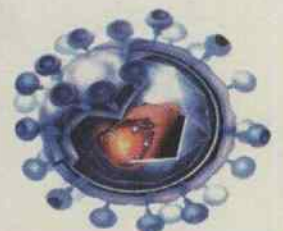

• **Lembrete - (ñemandu`arã)**

Oimeraẽva mba`asy reguere-koramo ani refiteĩ chuguí, eñepohano katu, upeicha-mante rekuerata, avei ndere mbohasa
moãi mavavepe.

SÍNDROME DA IMUNODEFICIÊNCIA ADQUIRIDA - AIDS

Aids ha`e peteĩ mba`asy pyahu. Ova-va ave ñande rehe japoro`u-ramo umi aids-gui hasyva ndive. Pe mba`asy
ndaikatui jahecha ñande resa-pe reí, karaíniko ohecha upe mba`asy microscópio-pe ha`e peteĩ vicho`i michimi
eterei-gui, pe vicho`i oñemohenda nande ruguy-pe karaí ombohera chupe virus
da aids. Ova-ave ñande rehe jaiporu-ramo ju ova seringare ojeponu-akue upe
aids gui hasy-va rehe, ndaikatui jaiporu ju seringare ova peteĩ-peteĩ-re. Kuña
hasy-va aids-gui imemby-jave ombohasa ave hyguy-rupi upe mba`asy, imemby-
pe omokambu-jave.

INSTITUTO	SOCIOAMBIENTAL
data	15 / 01 / 99
cod	GKD00084

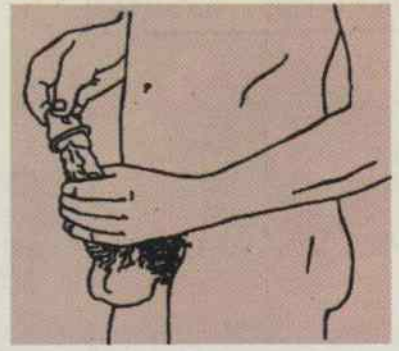
Mba'eichapa ikatune jajapo pono AIDS ñande rupyty. Oĩ peteĩ vosa`i chagua hera-va kamisinha, kuimba`e omoĩ-va itembore oporo`uta-jave kuña ndive.

Ko-cha kuimba`e oiporu pe kamisinha. Emonde-pe kamisinha tembore hatã jave, reporò`u mboy-ve.

Oĩ hese peteĩ punta chagua upe-va rejo-py-va`erã osẽ hağua chugui pe vyty oĩ-va hyepy-pe ha hemby-arã upe ipunta opyta hağua upepe esperma ose-va kuimba`egui oporo`u rire.

Hũ`u mboy-ve tembo tekotẽve reipe`a upe kamisinha, eñapyĩ upe kamisinha ha emombo pono-ke ma-vave otopa.

Una-vepe retante-arõ ha ndere-jacertai-ramo ani rejere-jha chugui etantea jevy. Upe-va heta mba`asy omboy-keta ndehegui.

Aids naĩ-pohãiry gueteri, karai kuera ne`ĩra otopa pohã ajuka-va umi vicho`i.

GOVERNO DO ESTADO
DE MATO GROSSO DO SUL

SECRETARIA ESTADUAL
DE SAÚDE

SECRETARIAS MUNICIPAIS
DE SAÚDE

JAIKOVE PUKU HAĞUA, TEKOTEVĒ
NAÑEÑANGAREKO UMI MBA'ASY VAIGUI
JAJEHAYHURAMO TEKOTEVĒ JAIPORU
CAMIBINHA

Continuar a viver, significa se preservar.
Preservar é dar continuidade a nossa geração!

USE CAMISINHA